

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.

Przebywasz na rocznym stypendium naukowym w Szkocji. Od niedawna wynajmujesz mieszkanie. W e-mailu do kolegi z Londynu:

- napisz, w jaki sposób znalazłeś(-aś) to mieszkanie
- wyjaśnij, dlaczego właśnie na to mieszkanie się zdecydowałeś(-aś)
- poinformuj o szkodzie wyrządzonej przez Ciebie w mieszkaniu
- przedstaw swoje obawy związane z tym, jak może zareagować właściciel mieszkania, i poproś kolegę o radę, co zrobić w tej sytuacji.

Wymagania ogólne

I. *Znajomość środków językowych.*

Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

III. *Tworzenie wypowiedzi.*

Zdający samodzielnie formułuje krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi [...] pisemne.

IV. *Reagowanie na wypowiedzi.*

Zdający [...] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...] pisemnie.

Wymagania szczegółowe

1. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*

5.1. *Zdający opisuje [...] przedmioty, miejsca, [...] czynności.*

5.3. *Zdający przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości.*

5.5. *Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie [...].*

5.10. *Zdający wyraża pewność, przypuszczenie [...].*

5.12. *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*

5.13. *Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi [...]*

7.2. *Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia*

7.7. *Zdający wyraża swoje emocje [...].*

7.8. *Zdający prosi o radę [...].*

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- treść
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Treść

W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu podpunktów polecenia zdający odniósł się w swojej wypowiedzi, a następnie, ile z tych podpunktów rozwinął w zadowalającym stopniu. Za wypowiedź przyznaje się od 0 do 4 punktów, zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu podpunktów zdający się odniósł?	Ile podpunktów rozwinął?				
	4	3	2	1	0
4	4 p.	4 p.	3 p.	2 p.	2 p.
3		3 p.	3 p.	2 p.	1 p.
2			2 p.	1 p.	1 p.
1				1 p.	0 p.
0					0 p.

Dla przykładu, za wypowiedź zdającego, który odniósł się do 2 podpunktów i oba rozwinął, przyznaje się 2 punkty.

Uwagi dodatkowe dotyczące oceniania treści

- W ocenie treści egzaminator kieruje się:
 - nadrzędnymi ustaleniami dotyczącymi sposobu oceniania wypowiedzi podanymi w punktach 2–18 poniżej oraz przyjętymi w danej sesji egzaminacyjnej dla konkretnego zadania
 - w przypadku wątpliwości, rozważeniem następujących kwestii:
 - w jakim stopniu jako czytelnik czuje się poinformowany w zakresie kluczowego elementu danego podpunktu z polecenia?
 - w jaki sposób zdający realizuje dany podpunkt?, np. za pomocą ilu zdań i jakich?, za pomocą ilu czasowników/określników?, jak złożona jest wypowiedź?, jak wiele szczegółów przekazuje? itp.
- Należy uznać, że zdający **nie odniósł się** do podpunktu polecenia, jeśli
 - nie realizuje tego podpunktu
 - realizuje go w sposób niekomunikatywny.
- Należy uznać, że zdający **odniósł się** do danego podpunktu polecenia, jeśli
 - realizuje go w sposób komunikatywny, ale w minimalnym stopniu, np.
 - napisz, w jaki sposób znalazłeś(-aś) to mieszkanie.**
I saw an ad. (jedno odniesienie)
 - rozbudowuje minimalną realizację podpunktu o dodatkową, komunikatywną informację, np.
I saw a funny ad. (dwa odniesienia)
- Należy uznać, że zdający **rozwinął** dany podpunkt polecenia, jeśli odniósł się do niego w sposób bardziej szczegółowy, tzn. w realizacji podpunktu można wyodrębnić
 - przynajmniej trzy komunikatywne, minimalne odniesienia, np.
 - napisz, w jaki sposób znalazłeś(-aś) to mieszkanie.**
I saw a funny ad in a magazine.
 - jedno lub dwa bardziej rozbudowane, komunikatywne odniesienia, np.
A friend had a room and he wanted to share it with me.
A friend recommended it to me. I also saw a funny ad.
- W przypadku podpunktów polecenia, które składają się z dwóch członów:
 - jeśli zdający w minimalnym stopniu nawiązał do jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu.

- b. jeśli zdający nawiązał do obydwu członów w minimalnym stopniu, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu.
- c. jeśli zdający rozbudował swoją wypowiedź tylko w zakresie jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu.
- d. jeśli zdający odniósł się do obydwu członów i przynajmniej jeden z nich przedstawił w sposób bardziej szczegółowy, należy uznać, że rozwinął wypowiedź.
- **przedstaw swoje obawy związane z tym, jak może zareagować właściciel mieszkania, i poproś kolegę o radę, co zrobić w tej sytuacji.**
I'm afraid that the owner will be angry. What should I do? („rozwinął”; rozbudowane wyrażenie obaw oraz prośba o radę)
What should I do now? Do you have any good idea how to solve the problem? („odniósł się”; rozwinięta prośba o radę, ale brak wyrażenia obaw związanych z reakcją właściciela)
6. Wyrażenia takie jak np. *railway station, fantastic view, great location, view from the window, be mad at somebody* są traktowane jako jedno odniesienie się do podpunktu polecenia.
7. Realizacja podpunktu polecenia przy pomocy wyrażen synonimicznych lub wzajemnie wykluczających się słów/wyrażen, lub przy pomocy równorzędnych słów odnoszących się do jednego aspektu jest traktowana jako jedno odniesienie, np.
- **wyjaśnij, dlaczego właśnie na to mieszkanie się zdecydowałeś(-aś).**
I liked the flat because it was nice and great.
I liked the flat because it was nice and awful.
8. Realizacja podpunktu polecenia przy pomocy co najmniej trzech słów/wyrażen odnoszących się do różnych aspektów, jest uznawana za podpunkt rozwinięty, np.
- **wyjaśnij, dlaczego właśnie na to mieszkanie się zdecydowałeś(-aś).**
I chose this flat because it is clean, light and cheap.
9. Zaimki oraz pospolite modyfikatory występujące przed przymiotnikiem lub przysłówkiem (np. *bardzo, dość, trochę*) nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia.
10. Nazwy własne nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia, chyba że w wyraźny sposób wnoszą dodatkowe informacje.
11. Realizację poszczególnych podpunktów polecenia ocenia się w całej wypowiedzi; odniesienia do tego samego podpunktu polecenia mogą wystąpić w różnych częściach pracy.
12. Ten sam fragment tekstu nie może być traktowany jako realizacja dwóch różnych podpunktów polecenia.
13. Dopuszczalna jest sytuacja, w której zdający traktuje poszczególne podpunkty polecenia jak zadawane pytania i tworzy wypowiedź poprzez odpowiadanie na te pytania bez przywoływania wszystkich elementów z polecenia (= wprowadzenie oraz 4 podpunkty). Wypowiedź taka nosi cechy interakcji w formie pisemnej. Taka realizacja polecenia nie prowadzi do obniżenia punktacji za treść; może natomiast skutkować obniżeniem punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
 To, że zdający nie musi przywoływać wszystkich elementów z polecenia nie oznacza, że może pominąć kluczowe elementy tego podpunktu, np. informując o sposobie znalezienia mieszkania pisze: *In a newspaper.* – taka odpowiedź nie jest akceptowana.
14. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia w sposób niestandardowy, taki że budzi wątpliwości, wówczas wymagany jest w wypowiedzi element, który wskazuje, że ta informacja dotyczy danego podpunktu i jest logicznie uzasadniona.
15. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia, ale komunikacja jest znacznie zaburzona na skutek użycia niewłaściwej struktury leksykalnej i/lub gramatycznej, taka wypowiedź

kwalifikowana jest na poziom niższy (podpunkt rozwinięty traktowany jest jako podpunkt, do którego zdający tylko odniósł się, a podpunkt, do którego zdający odniósł się, jako podpunkt nieujęty), np.

- **wyjaśnij, dlaczego właśnie na to mieszkanie się zdecydowałeś(-aś).**

I stay in this flat because money was cheap. („nie odniósł się”; powód wynajmu jest niejasny; odpowiedź jest kwalifikowana na poziom niższy)

I rented the flat because pay was cheap. („odniósł się”; niewłaściwe słowo nie zakłóca w tym przypadku komunikacji)

16. Dopuszcza się udzielenie przez zdającego wymijającej odpowiedzi, np. *Nie wiem, kiedy.../ Nie wiem, co... / Nie wiem, dlaczego...*, jeśli odpowiedź taka spełnia warunki polecenia. Nie akceptuje się odpowiedzi nienaturalnych w danej sytuacji komunikacyjnej, np. *I don't know what I broke in this flat.*

17. Jeżeli zdający realizuje kluczowy fragment wypowiedzi w języku polskim, uznaje się realizację podpunktu polecenia za niekomunikatywną, np.

- **poinformuj o szkodzie wyrządzonej przez Ciebie w mieszkaniu.**

I stukłem a glass table. („nie odniósł się”)

18. Jeżeli zdający używa języka polskiego we fragmencie wypowiedzi, który nie jest kluczowy do realizacji polecenia, fragment w języku polskim nie jest brany pod uwagę w ocenie treści, np.

- **poinformuj o szkodzie wyrządzonej przez Ciebie w mieszkaniu.**

I broke a glass table made in XIX wiek. („odniósł się”)

Zadanie 10.

Przebywasz na rocznym stypendium naukowym w Szkocji. Od niedawna wynajmujesz mieszkanie. W e-mailu do kolegi z Londynu:

- napisz, w jaki sposób znalazłeś(-aś) to mieszkanie
- wyjaśnij, dlaczego właśnie na to mieszkanie się zdecydowałeś(-aś)
- poinformuj o szkodzie wyrządzonej przez Ciebie w mieszkaniu
- przedstaw swoje obawy związane z tym, jak może zareagować właściciel mieszkania, i poproś kolegę o radę, co zrobić w tej sytuacji.

Hi Jack,

I'm on a one-year scholarship in Scotland. I have recently rented a flat.

<ul style="list-style-type: none">• napisz, w jaki sposób znalazłeś(-aś) mieszkanie		
5.3. Zdający przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości. 7.2. Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.		
<p>Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający odnosi się do sposobu znalezienia mieszkania, np.:</p> <ul style="list-style-type: none">• wskazuje, kto mu w tym pomógł, np. <i>My friend helped me find the flat.</i>• informuje, skąd się o tym mieszkaniu dowiedział, np. <i>I saw an ad on the Internet.</i> <p>Jeśli zdający nie wskazuje <u>konkretnego</u> sposobu znalezienia mieszkania, ale odnosi się <u>ogólnie</u> do swoich poszukiwań mieszkania, np. podaje jak długo one trwały, taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. <i>I quickly found the right flat for me. / It was hard for me to find the flat.</i> ("nie odniósł się")</p> <p>Okoliczności znalezienia mieszkania lub informacji o nim są traktowane jako element rozwijający, np. <i>I found an offer of the flat in a magazine two weeks ago.</i></p> <p>Jeśli zdający przedstawia sposób znalezienia mieszkania używając czasu teraźniejszego, taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. <i>I have a family in Glasgow and my aunt helps/is helping me to find a flat.</i></p> <p>Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający nie wskazuje żadnego sposobu znalezienia mieszkania, np. – informuje wyłącznie o znalezieniu mieszkania, np. <i>I found a nice flat.</i></p>		
nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
I rented a flat in Glasgow.	I read an ad in the newspaper.	I found this place through my brother. He lives in Glasgow and his friend had a spare room to rent.
The flat I found is near a big park.	I found information about rent a flat in website on the Internet.	I read a note about it in newspaper. I also found it online and I saw it was just perfect.
I fought this flat in Internet.	I found information about this flat on first page in newspaper.	I found flat on the Internet when I was chatting with my friend Mike. I saw many other flats before.

• **wyjaśnij, dlaczego właśnie na to mieszkanie się zdecydowałeś(-aś)**

5.1. Zdający opisuje [...] przedmioty, miejsca, [...] czynności.

5.5. Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, [...].

7.2. Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający wyjaśnia, dlaczego zdecydował się na to mieszkanie, a nie inne, np.

- wskazuje na zaletę tego mieszkania, np. *The flat is the right size for me; The flat is close to a railway station and I travel a lot.*
- przedstawia swoje pozytywne wrażenia / pozytywną opinię po obejrzeniu mieszkania, np. *I liked it the moment I saw it; When I saw it, I fell in love with it; The flat is perfect for me.*
- wskazuje, co w tym mieszkaniu mu się podoba, np. *The flat has great views and perfect location.*

Akceptowana jest taka realizacja tego podpunktu polecenia, z której wynika powód wyboru danego mieszkania, np. *I chose a flat on the first floor. I don't like walking up the stairs; I liked/like the flat because it has green walls.*

Jeżeli zdający opisuje mieszkanie, jego wyposażenie lub podaje inne cechy, które mogły być powodem wyboru tego mieszkania, ale nie wynika z tekstu, że były one powodem wyboru mieszkania / podobały się zdającemu, taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *My flat has two bedrooms; My flat is close to a railway station.*

Spójnik „so” albo „because” nie jest wymagany, jeżeli podany powód wskazuje na cechę powszechnie uważaną za korzyść/zaletę w przypadku wynajmu mieszkania (np. niska cena) lub jest to oczywista zaleta dla osoby przebywającej na stypendium naukowym (np. bliskość do uniwersytetu).

Jeśli zdający, uzasadniając wybór mieszkania, wymienia pomieszczenia, które tam się znajdują, taka realizacja polecenia traktowana jest jako jedno odniesienie, np. *This house is the best for me because it has a bathroom, bedroom, living room and kitchen.* (“odniósł się”)

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający nie wyjaśnia, dlaczego zdecydował się na to mieszkanie, np.

– przedstawia fakty dotyczące mieszkania, które nie wskazują na powód wynajmu, np. *I rented the flat 2 days ago. Inside there are many things.*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
<p>I love living in this flat.</p> <p>They was cheaper and they have good locations.</p>	<p>The flat is comfortable.</p> <p>I rented this flat because it is clean and not very big.</p>	<p>The flat is quite big, beautifully decorated and it's got windows overlooking the park. That's why I love it.</p> <p>I liked everything about this place: the accommodation in the center of Glasgow, the rent and the modern design.</p>

• **poinformuj o szkodzie wyrządzonej przez Ciebie w mieszkaniu**

5.3. Zdający przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości.

7.2. Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający przekazuje informację o

- uszkodzeniu jakiegokolwiek elementu wyposażenia mieszkania, np. *I accidentally broke a crystal vase; I kicked the door and it broke.*
- spowodowaniu usterki, np. *I tried to change channels and the TV stopped working.*

Akceptowana jest odpowiedź, w której zdający odnosi się ogólnie do wyrządzenia szkody w mieszkaniu, np. *Yesterday I broke something.*

Akceptowana jest odpowiedź, w której zdający informuje o szkodzie wyrządzonej przez zaproszonych gości lub inne osoby, pod warunkiem, że wynikało to z decyzji/zaniedbań osoby wynajmującej, np. *I invited many guests to the party and when they were dancing they broke an expensive clock; I forgot to lock the door and someone stole a TV set when I was out.*

Jeśli zdający informuje o szkodzie wyrządzonej w mieszkaniu, ale nie wynikało to z decyzji/zaniedbań osoby wynajmującej (np. awaria, która spowodowała zalanie mieszkania lub zepsucie się jakiegoś sprzętu), taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *A pipe in the bathroom broke and flooded the flat; When I came back home yesterday I discovered that someone stole many things.*

Okoliczności spowodowania szkody w mieszkaniu są traktowane jako element rozwijający, np. *When I was drinking tea in the living room yesterday, I spilled some on the sofa.*

Jeśli zdający przedstawia okoliczności jakiegoś zdarzenia, które mogło doprowadzić do powstania szkody, ale nie wiadomo, jaka szkoda została wyrządzona, taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy (pod warunkiem, że kontekst pracy wskazuje, że zdający jest zmartwiony tym faktem / stanowi to dla niego problem), np. *When I was cleaning, an expensive vase fell on the floor. I'm scared now. ("odniósł się"); I pushed a TV set and it go down on the floor. I'm afraid of the owner. ("nie odniósł się").*

Jeśli zdający przedstawia okoliczności jakiegoś zdarzenia, które mogło doprowadzić do powstania szkody, ale nie wiadomo, jaka szkoda została wyrządzona, a kontekst pracy nie wskazuje, że jest zmartwiony tym faktem / stanowi to dla niego problem i nie ma informacji o tym, że właściciel może być niezadowolony, taka realizacja tego podpunktu polecenia nie jest akceptowana, np. *I found an ad in a magazine. I like the flat because it has many rooms. Yesterday I kicked a table.*

Jeśli zdający informuje o wyrządzonej szkodzie, używając czasu teraźniejszego, taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *When I make a cake, the food processor break down.*

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający nie informuje o szkodzie wyrządzonej w mieszkaniu, np.

- informuje o czymś, co może powodować niezadowolenie właściciela, ale nie jest to wyrządzona szkoda, np. *I didn't vacuum for a long time.*

– informuje o uszkodzeniu czegoś, co jest jego własnością, np. *Just a few days ago I bought a new CD player and it stopped working yesterday.*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
Strong wind opened the window yesterday. When I made a party in home, my friends were very noisy and a neighbour was upset.	When I pushed the chair, it scratched the floor. Unfortunately I have a problem. I broke a window.	I pushed the chair too hard and one of the legs broke. I was drinking a glass of black currant juice lying on the sofa. Suddenly I spilled the juice on the white cover leaving some dark stains. I couldn't get rid of them. When I opened the door I broke the key because I turned it in wrong side.

- **przedstaw swoje obawy związane z tym, jak może zareagować właściciel mieszkania, i poproś kolegę o radę, co zrobić w tej sytuacji.**

5.10. Zdający wyraża pewność, przypuszczenie [...].

7.7. Zdający wyraża swoje emocje [...].

7.8. Zdający prosi o radę [...].

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający odnosi się do co najmniej jednej części polecenia, np.:

- wyraża swoje obawy związane z reakcją właściciela, np. *I am worried what the owner will do in this situation. He may be angry.*
- prosi kolegę o radę, co zrobić w tej sytuacji, np. *Can you advise me what to do?*

Ten podpunkt polecenia jest **dwuczłonowy**. Aby odpowiedź zdającego mogła być uznana za rozwiniętą, wymagane jest odniesienie się do jego obydwu członów (obaw związanych z reakcją właściciela oraz prośby o radę) i przedstawienia jednego z nich w sposób bardziej szczegółowy.

Akceptowana jest sytuacja, w której zdający wyraża niepewność, przypuszczenie lub pewność co do spodziewanej negatywnej reakcji właściciela, np. *I'm not sure what the owner will do; I think he will tell me to move out; The owner will be mad at me; I don't know what the owner will do.*

Jeśli zdający, realizując pierwszy człon polecenia, wspomina o swoich obawach, ale nie wiadomo, że dotyczą one reakcji właściciela, taka realizacja tego członu nie jest akceptowana, np. *I'm worried.* (“nie odniósł się”); *I'm afraid. What should I do?* (“odniósł się” – brak odniesienia do reakcji właściciela).

Informacja o obawach zdającego sama w sobie nie jest realizacją pierwszego członu tego podpunktu polecenia, ale może być elementem rozwijającym, pod warunkiem, że uczeń odnosi się do obydwu członów polecenia, np. *I'm afraid the man who rented me this flat will tell me to move out. What can I do to avoid it?*

Jeśli z pracy zdającego wynika, że odnosi się do reakcji innej osoby niż właściciel, taka realizacja nie jest akceptowana, np. *I don't know what my flatmate will say; I think John will be angry* (jeśli nie wynika z pracy, że jest właścicielem).

Akceptowana jest taka realizacja tego podpunktu polecenia, w której, realizując drugi człon polecenia, zdający wyraża ogólną prośbę o pomoc, która może być odpowiednikiem prośby o radę, np. *Can you help me in any way?*

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający nie odnosi się do żadnej części tego podpunktu polecenia, np.

– prosi kolegę o podjęcie konkretnych działań w tej sytuacji, np. *Can you come and help me deal with the owner?*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
<p>The boss is always mad. I wonder what he will do.</p> <p>Help my friend what I must done.</p> <p>The owner is a nice man.</p>	<p>I'm afraid the owner will be angry that I have stained his carpet.</p> <p>I'm not sure what the owner will say.</p> <p>I'm so scared. What should I do?</p>	<p>I think the owner of the flat may not like what I have done. Actually, the thing I broke was quite expensive. What do you think I should do in this situation?</p> <p>I'm afraid the owner will be angry and my rent will rise. Do you have any ideas what to do about this problem? Please tell me.</p>

Przykłady podane w powyższych tabelach zaczerpnięto z prac absolwentów. Zachowano w nich błędy.

Uwagi:

Jeśli zdający zamiast o wynajęciu mieszkania, pisze o jego kupnie, taki fragment pracy jest podkreślany linią falistą i uwzględniany w ocenie spójności. Taka realizacja polecenia może wpłynąć także na ocenę poszczególnych podpunktów w kryterium treści.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami/akapitami tekstu. W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli).

2 p.	wypowiedź jest w całości lub w znacznej większości spójna i logiczna zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu
1 p.	wypowiedź zawiera usterki w spójności/logice na poziomie poszczególnych zdań oraz/lub całego tekstu
0 p.	wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna/nielogiczna; zbudowana jest z trudnych do powiązania w całość fragmentów

Dodatkowe uwagi dotyczące spójności

1. W ocenie spójności należy rozważyć poziom spójności tekstu, zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu, w stosunku do jego długości. Jedna bądź dwie usterki w dłuższym tekście to nie to samo, co jedna bądź dwie usterki w spójności w tekście bardzo krótkim. Nie należy jednak bezpośrednio przeliczać liczby usterek na odpowiednią liczbę punktów.
2. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
 - braku połączenia tekstu piszącego z podanym początkiem
 - braku połączenia między częściami tekstu; odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
 - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
 - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują, że odbiorca gubi się, czytając tekst
 - poważnych zakłóceń komunikacji w tekście w wyniku błędów językowych
 - braku logiki w tekście, np. przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania. (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu, który tłumaczyłby taką właśnie realizację danego podpunktu).
3. Zdający nie musi realizować podpunktów polecenia w kolejności, w jakiej są wymienione w zadaniu. Sama zmiana kolejności nie może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
4. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
5. Brak powiązania między rozwinięciem napisanym przez zdającego a zdaniem wprowadzającym i/lub kończącym podanym w arkuszu może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
6. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
7. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.

8. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
9. Słowa napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
10. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy językowe i/lub ortograficzne.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie struktur leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

2 p.	zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
1 p.	ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
0 p.	bardzo ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są wyłącznie najprostsze środki językowe

1. Zadowalający zakres środków językowych odnosi się do środków leksykalno-gramatycznych ujętych w zakresie struktur w *Informatorze*, których znajomości można oczekiwać od absolwenta szkoły ponadgimnazjalnej na poziomie B1.
2. Pod pojęciem „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*. W precyzji wyrażania myśli mieści się również charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, np. stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej.

- **wyjaśnij, dlaczego właśnie na to mieszkanie się zdecydowałeś(-aś).**

I liked the flat because it was nice.

I liked the flat because it had a huge balcony with an impressive view. – zawiera „precyzyjne sformułowania”.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

2 p.	<ul style="list-style-type: none">• brak błędów• nieliczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację
1 p.	<ul style="list-style-type: none">• liczne błędy niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację• bardzo liczne błędy niezakłócające komunikacji
0 p.	<ul style="list-style-type: none">• liczne błędy często zakłócające komunikację• bardzo liczne błędy czasami lub często zakłócające komunikację

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Sposób oznaczania błędów

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego, stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

rodzaj błędu	sposób oznaczania	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	<i>Marek <u>lubić</u> czekoladę.</i>
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakujących wyrazów	<i>Marek √ czekoladę.</i>
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	<i>Słońce (gżeje).</i>
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	<i>Słońce (gzać) w lecie.</i>
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	<i>Założyłem kurtkę, <u>bo było gorąco.</u></i>

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

Nie oznacza się błędów interpunkcyjnych.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów we wszystkich kryteriach, jeżeli jest
 - w całości nieczytelna (pod pracą zapisuje się „praca w całości nieczytelna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza 0 punktów w każdym kryterium) LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niezgodna z poleceniem”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy, np. w całości napisana fonetycznie (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niekomunikatywna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium).
2. Praca, która zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest uznawana za niesamodzielną.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub fragmenty całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów. [W takich pracach oznacza się błędy.]
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie. [W takich pracach oznacza się błędy.]
6. Jeżeli wypowiedź zawiera 60 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
7. Słowa zapisane przy użyciu skrótów, np. *4U*, *bfr sql*, należy oznaczyć jako błędy ortograficzne.
8. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych. [Takie błędy nie są oznaczane w pracy zdającego.] Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy zdającego z opinią o dysleksji to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z dysgrafią, dysortografią, afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, mózgowym porażeniem dziecięcym a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.
9. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film*, *band*, np. *film „M jak miłość”*, *„Świat Dysku” magazine*.

Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym, niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
10. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli słowo *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.

11. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia słów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są słowa oddzielone spacją, np. *at home* (2 słowa), *for a change* (3 słowa), *1780* (1 słowo), *10.01.2015* (1 słowo), *10 January 2015* (3 słowa).
2. Formy skrócone (*don't, can't, isn't, haven't* itd.) liczone są jako jedno słowo.
3. Jako jeden wyraz liczone są
 - słowa łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*
 - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS/sms*
 - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
4. Podpis XYZ nie jest uwzględniany w liczbie słów.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie słów symboli graficznych używanych w Internecie (np. „buźki”).
6. Uwzględnia się w liczbie słów wyrazy w języku innym niż język egzaminu np. *I read Nowe Horyzonty* – 4 słowa.